

Валентина ПОЛЯК

здобувачка освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
(науковий керівник: д.е.н., професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ
Тетяна ЖЕЛЮК)

ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕСУРСНОЇ ПІДСИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМ ЗАКЛАДОМ НА ПЕРВИННОМУ РІВНІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Специфіка функціональної діяльності та управління закладом первинної медичної допомоги (ПМД) ґрунтується на його унікальній ролі як першої ланки в системі охорони здоров'я. Цей заклад є точкою першого контакту пацієнта, що вимагає від нього високої доступності та здатності надавати всеохоплюючу, інтегровану допомогу. На відміну від вузькоспеціалізованих установ, ПМД застосовує холістичний підхід, розглядаючи пацієнта як цілісну особистість з урахуванням не тільки фізичних, але й психологічних, соціальних та сімейних аспектів. Сімейний лікар відіграє ключову координаційну роль, супроводжуючи пацієнта протягом усього життя, забезпечуючи безперервність медичного догляду, від профілактичних оглядів і вакцинації до лікування хронічних захворювань та скерування до вузьких спеціалістів.

Функціональна діяльність закладу ПМД залежить від його ресурсного потенціалу та характеризується широким спектром послуг з особливим акцентом на профілактику. Це включає імунізацію, скринінгові програми, консультування щодо здорового способу життя, санітарно-гігієнічну просвіту, що є фундаментальними для попередження захворювань. Окрім профілактики, заклад надає послуги з діагностики та лікування поширених гострих і хронічних захворювань, що не потребують високоспеціалізованої допомоги, а також надає невідкладну

допомогу в межах своєї компетенції. Важливим напрямком є медичний супровід вагітності та дітей, а також паліативна допомога.

В основі роботи закладів ПМД лежить орієнтація на пацієнта та тісний зв'язок з громадою. Обслуговуючи певну територію, лікарі краще розуміють соціальний контекст життя своїх пацієнтів, застосовуючи сімейно-центричний підхід, який розглядає сім'ю як єдину одиницю здоров'я. Це сприяє партнерству з пацієнтом, залучаючи його до прийняття рішень щодо власного здоров'я та формування відповідальності за здоровий спосіб життя.

Управління закладом ПМД в умовах сучасної реформи охорони здоров'я в Україні має свою специфіку, пов'язану з автономією та самофінансуванням [3]. Більшість закладів реорганізовано в комунальні некомерційні підприємства (КНП), що надає їм фінансову та управлінську незалежність. Це вимагає від керівництва глибоких знань у сфері менеджменту, фінансового планування, маркетингу та ефективного управління персоналом. Ключовим аспектом функціонування медичних закладів є договірні відносини з Національною службою здоров'я України (НСЗУ), яка є основним джерелом фінансування. Управління якістю послуг, дотримання медичних стандартів та клінічних протоколів, а також вимог до оснащення та кваліфікації персоналу, є невід'ємною частиною управлінської діяльності.

Вдосконалення ресурсного забезпечення ЦПМСД має відбуватися в кількох ключових напрямках: 1) оптимізації фінансових ресурсів шляхом впровадження енергозберігаючих заходів та вивільнення коштів на закупівлю медикаментів, оновлення обладнання або стимулювання персоналу. Це свідчитиме про раціональний підхід до управління бюджетними коштами та активізує внутрішні резерви для розвитку; 2) модернізації матеріально-технічної бази для покращення умов праці медичного персоналу та підвищення комфорту для пацієнтів, що, у свою чергу,

позитивно впливає на загальну якість медичного обслуговування;
3) підвищення спроможності кадрового потенціалу шляхом їх безперервного професійного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Модернізація менеджменту та публічного управління в системі охорони здоров'я / кол. монографія за ред. Желюк Т.Л., Шкільняка М.М. Тернопіль, Крок. 2020. 560с.
2. Желюк Т.Л. Сучасні підходи до реалізації публічної політики в сфері охорони здоров'я. Вісник ТНЕУ. 2019. № 1.С.37-50.
3. Желюк Т.Л. Фінансові аспекти функціонування ринку медичних послуг та закупівлі ліків. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2018. Вип. 23 С.108-112.
4. Законодавство України. Офіційний портал. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/zak>